

יום	יום להודש	יום מוה"ר	ליקוטי ה"ח	ליקוטי מ"ג	משנה ברורה	ליקוטי עצות	שולחן ערוך אבן העזר
שבת	כ'	א.	בד	הורה	רמב"ל	סי' תק"ח	לה"ה
א	כ"א	א:	נה	רו:	רמב"ל	לה"ו	לה"ו
ב	כ"ב	ב:	נו	רו:	רמב"ל	לה"ז	לה"ז
ג	כ"ג	ב:	נז	רו:	רמב"ל	לה"ח	לה"ח
ד	כ"ד	ג:	נח	רה:	רמב"ל	לה"ט	לה"ט
ה	כ"ה	ג:	נט	רה:	רמב"ל	לה"י	לה"י
ו	כ"ו	ד:	ס	הורה	רמב"ל	לה"יא	לה"יא

בקרני אורה

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

154 | פרשת יתרו | כ' שבט ה'תש"פ

דבר המערכת

"עיקר מתן תורה תלוי בשמירת הברית, כמו שכתוב 'ועתה אם תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי', כי על ידי שמירת הברית בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון בשעת מתן תורה" (ליקוטי הלכות, שבועות ה"ב).

מה נאה יותר להכין עצמנו לקבלת התורה בשבת זו מתוך הכנת הלב למעמד הקדוש בשבוע הבעל"ט, בו נקבל על עצמנו מחדש בית יעקב ובני ישראל את גדרי הקדושה, להתנזר ולהתרחק מכל פגעי הטכנולוגיה הארוורה, ולהוסיף משמרת למשמרת למען קדושתנו וקדושת דורותינו.

תקנות קהילתנו הקדושה שנתידעו ע"י הגה"צ הגר"מ שכטער שליט"א הינם אבני היסוד לבנין קהילתנו והם זכות קיומנו, וכפי שקבע הגר"מ שליט"א שרק החתום על תקנות אלו במסגרת "חבר" זכאי להימנות בין חברי הקהילה. כי על כן **גדרי הקדושה הם יסוד בחירת עם ישראל לעם, ורק בזכות זה נבחרנו לעם קדוש.** אין כאן מקום לפשרות וויתורים חלילה, כי בחיי נפשנו וחיי דורותינו עסקינן.

כל בר דעת שמח שמחה גדולה בכל ביצור נוסף בחומה זו, כמו שבעל נכסים שמח כאשר מתקנינן דלתיים ובריח סביב ביתו כדי לשמור על הונו. הוא לא רואה בכך לחץ וגזילת חירות, אלא מנוחת נפש שמבטיחתו מפני גזלנים וחמסנים.

כשם שרחוקים לא יאמינו ש"תחתונים עלזו" בקבלת תורה, עת הוטל עליהם העול הכבד של שלוש מאות שישים וחמש מצוות לא תעשה, מלבד אלפי גדרים דרבנן, אבל המשכיל יודע ש"הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם, שישמחו בו במאכל ומשתה, להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שניתנה תורה בו" (רש"י פסחים סח: - כך גם במעמד קדוש ונשגב זה: זהו שמחתנו תקוותנו וחדוות לבנו, לבנות לנו עיר בצורה וחומת מגן מכל פגעי המוות, ולהמשיך לנו חיים נצחיים לעד!

העורכים

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

רבנו אָמֵר: "פְּרִיטֵיג צוֹנאַקט הערשט אַ צמאָן צו השם יתְבָרָךְ - 'בְּלִיל שַׁבַּת קִדְשׁ שׁוֹרָה (בְּעוֹלָם) צמאָן גָּדוֹל לְהֵשֵׁם יתְבָרָךְ".

מוֹהַרְנ"ת אָמֵר: "אַ ווינטער־דיגע פְּרִיטֵיג צוֹנאַקט'ס קען מען פּוֹעַל'ן בייַם אויבְּערשטן אַזוי ווי א נאַכט פּוֹן פֿל נְדָרִי" - 'בְּלִיל שַׁבַּת קִדְשׁ חֲרָפִי אֲפֹשֶׁר לִפְעַל אָפֵל ה' יתְבָרָךְ, כְּמוֹ בְּלִילָה שֶׁל פֿל נְדָרִי". כְּשׂוֹאִיִן בְּלִילָה אַרְץ וְקִדְשׁ כֹּהֵל לְעֵבֶד אוֹתוֹ יתְבָרָךְ בְּאֶמֶת. (שיח שרפי קודש)

פסקה זוהמתן

מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים, ורוצה דייקא להרבות צרכיו להתנהג בדרך הנגידיים" (ליקוטי הלכות, קידושין א).

הוא חושב 'עבאך' שהוא נצרך, ושבצונו הוא בא להרחיב את דירתו ולהשקיע בממונו, ואינו מרגיש שזה עתה מפלים אותו 'נפילה גדולה'... משליכים ומרחיקים אותו חלילה. אם לפחות היה צועק ובוכה לבל ישליכוהו יותר, הייתה צרתו פוחתת והולכת, אבל הוא מרגיש שותף להוסיף ולדאוג ואינו מבין שעליו לברוח.

במעמד הר סיני, עליה אנו קוראים בפרשת השבוע, התקדשו ישראל ו'פסקה זוהמתן' אשר הטיל הנחש בחוה (שבת קמו ע"א). הלא היא: זוהמת העצב של תאוות ממון, והמרידות של 'בעצבון תאכלנה' (ליקוטי הלכות, ברכות השחר ה"ב).

בקבלת התורה יצאנו לחרות משיעבוד טרדות העולם הזה. שכן, רק "הגויים הם מזהמת הנחש שהוא בחינת ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו, שזהו בחינת עצבות וגייעות וטרדת הפרנסה, בחינת בעצבון תאכלנה. אבל אנו בני ישראל צריכין לטהר עצמנו מזהומא זאת ולבטל העבדות של טרדות העולם הזה ולקשר עצמנו אל התורה שהיא שלמות הדעת ששם החירות. כי באמת ישראל עם קדוש הם היפך מעבדות דסטרא אחרא, בבחינת 'כל ישראל בני מלכים הם', כי הם קיבלו את התורה ששם עיקר החירות, כמ"ש 'חרות על הלוחות, אל תקרי חרות אלא חרות'" (ליקוטי הלכות, מילה ז).

עומדים אנו בימי השוכב"ם הקדושים בהם אנו עוסקים בתיקון היסוד והקדושה, וכדאי מאד שנזכור: העונש על פגמי הקדושה חלילה, הוא: שהאדם נופל לעצב זה שמטריד אותו להפך לעבד לתאוות הנגידות וההתרחבות בעולם הזה! ומי שמוח בקדקדו מקבל עליו עול תורה ועי"ז נעשה בן חורין ממלאך המות האכזר הזה.

קבלת עול תורה אינה ענין רק לאנשים; גם הנשים היו חלק בלתי נפרד בקבלת התורה, וגם הם קיבלו על עצמן את עול התורה. "כה תאמר לבית יעקב - אלו הנשים - ותגיד לבני ישראל". על אף שהן פטורות מחובת לימוד התורה, אולם הן מחויבות בעצם קבלת עול התורה. "עול התורה" פירושו: להשתעבד לזכור שבאנו לעולם לעבודת בוראנו, ולא לעבוד את הנחש הקדמוני המטעה כאילו יש כאן חיות אחרת! וככל שמשתעבדים באמונה פשוטה לדיעה זו, כך יוצאים לחריות מקללת העצב הנוראה הזאת.

הבה נכריז כולנו 'נעשה ונשמע!' ונשתעבד למאס את העונש של תאות ממון ושאר הנאות עולם הזה, ולא נתפתה לכנותם בשם 'תענוגים'... נקבל על עצמנו להיות עבדי ה' לעשות רצונו ולחשוב מחשבות איך לעבדו ביתר שאת, כי אז נזכה לחיים בזה ובבא.

לפתע החל להרגיש שהדירה בה הוא דר זה שנים רבות בנעימות ובשמחה החלה להיות צרה ומחניקה, הוא לא מוצא בה טעם, היא משרה עליו מרה-שחורה. כלי הבית שעד לאחרונה היו חביבים עליו איבדו פתאום את חינם, עינו רואה רק את החסרונות שבהם, עד שנתמלאה סאת לבו והוא מחליט 'להרחיב' את דירתו ולהחליף את כלי הבית. וכאן התחילה מסכת יסורים חדשה; הלוואות, חובות, בנקים, ערבים. כשהבנייה עצמה מלאה אף היא במריירות, נזקי שכנים למיניהם, תרעומת ומחלוקת, מפח נפש על דברים שהזמין ולא קיבל כרצונו, ועוד כהנה.

מרוב היותו נתון בקלחת רצונו לשמח את עצמו, אינו מרגיש כיצד ייסוריו רק הולכים וגדלים, המרידות והעצבות רק מתעצמת.

מהו טוד המרידות והעצבות הזאת שמתלבשת לפתע על האדם וגוזלת את מנוחתו וטורדתו מטירדה לטירדה!?

בחטא 'עץ הדעת' נתקלל אדם הראשון בקללה מרה: "בעצבון תאכלנה". רבינו הקדוש מסביר שזה לא היה עונש חיצוני בלבד, אלא זו עצמה הייתה זוהמת הנחש אותה הטיל הנחש באדם וחוה על ידי החטא. זוהמת זו גורמת לאדם שהולך אחר עצת הנחש להרגיש תמיד חסר סיפוק ומלא עצב, זהו עונש מר שבו חש נרדף מבלי שירדפוהו, לבו מאבד את שמחת החיים ומבקש רק הנאה חיצונית של ריבוי ממון שלעולם לא בא על סיפוקו אלא מוסיף עצב על עצב, וכמו שאמרו חז"ל "יש לו מנה רוצה מאתיים". עצב זה אינו מרפה בשום אופן. הדמיונות נתלים בהרחבת הדירה או בהחלפת כלי בית וכדומה, אבל באמת יש כאן קללת 'עצב', שכל עוד היא לא תתרפא לא יועיל שום דבר שבעולם, והחסרון רק ילך ויגדל חלילה.

וכן מלמדנו רבינו הקדוש: "אלו המשוקעים בממון, כל מה שיש לו עשירות יותר, יש לו דאגות ועצבות ומרה שחורה ביותר. כי הממון והעשירות שלו הוא בבחינת 'בעצבון תאכלנה', שהוא בחינת עצבות ומרה שחורה, אנפין חשוכין, מיתה" (ליקוטי מוה"ר, ג). ועצבות זו מקורה ב"זוהמת הנחש".

מקורה של 'זוהמת נחש' זו, היא כאמור עונש על פגם חטא אדם הראשון, פגם הדעת והקדושה. וכל מי שחלילה מקלקל קדושתו ביותר, נמשכת עליו זוהמת נחש זו ביתר שאת, ומן השמים טורדים את מנוחתו ומעציבים את רוחו, לחוש חסר ולהיות להוט אחר ריבוי ממון והתרחבות גשמית, שאינה אלא בור תחתיות וגלגל חוזר של עצבות והרגשת חוסר ביתר שאת חלילה.

וכן מגלה לנו מוהרנ"ת: "מי שלא התגבר על יצרו ופגם בקדושה, איך עבירה גוררת עבירה, וכשאנו זוכה להתגבר לשוב, אזי מפילין אותו נפילה גדולה, דהיינו שמפילין אותו לתאות ממון, ונופל עליו עול הפרנסה וריבוי הצטרכותו, ובאין עליו טרדות גדולות וגייעות רבות ודאגות עצומות וכעס ומכאובות ובלבולים רבים בענין הממון, בחינת 'בעצבון תאכלנה', בחינת 'בזעת אפך תאכל לחם', ונטרד כל ימיו ח"ו בתאות ממון, בחינת 'משכימי קום

יש עניין שנתהפך: הפל לְטוֹבָה! (ד)

קול הצדיק נשמע למרחקים!

משה דבֿר והאלקים יעניו בקול

הצדיק עומד במקום שעומד, במקום גבוה מאד מאד, מדרגותיו הגבוהות בעבודתו, ומדבר דיבורי אמונה ויראת שמים. וקולו מגיע עד למרחקים עצומים, עד שגם המונחים בסטרא דמותא, שהם רחוקים מאד מהקדושה ובקושי יכולים לזהות דיבורים של אמונה וטהרה ויראת שמים, עם כל זה הקול מגיע גם אליהם ומעוררם ומקיצם לחזור בתשובה.

וכל זה על ידי שהשם יתברך מסייע לצדיק שקולו יגיע אליהם; "משה דבֿר והאלקים יעניו בקול"...

(ע"פ ליקוטי הלכות, נדרים ד, כה)

להשבית את המחשבות!

יום השביעי שבת לה' אלקיך

הקב"ה נתן לנו מתנה טובה ו'שבת' שמה. ומתנה זו, אינה רק פעם אחת בשבוע, אלא הארה מיוחדת שניתן ושצריך להשתמש איתה בכל עת.

בכל פעם שהמחשבות מתגברות ומבלבלות - הן מחשבות והרהורים רעים רח"ל, הן מחשבות של טרדות הממון ועצבות ומרה שחורה - אנו צריכים להשתמש עם בחינת קדושת 'שבת'!

כי "מחמת שהמחשבות כרוכים ונסבכים זה בזה מאד, על ידי זה הולכין מרעיון לרעיון וממחשבה למחשבה, עד שבאים עי"ז למה שבאים ח"ו. והעצה הכללית לזה הוא, שפתאום יעמוד האדם וינוח וישבות, ויהיה 'שב ואל תעשה' במחשבתו. וזה בחינת 'שבת', שבתוך כל הטרדות והבלבולים והרעיונים הרבים והמחשבות, יבטל את עצמו לגמרי וינוח וישבות בבחינת 'שבת'.

"כי זה כלל גדול בענין המחשבות, שהעיקר הוא 'שב ואל תעשה', כי אם ירצה לעמוד נגדם ולסתרם, יהיה נלכד יותר, על כן העיקר להיות שב ואל תעשה מעתה ועכ"פ, שבתוך תוקף בלבול המחשבות יעמוד וינוח ולא יחשוב עוד. ולפעמים צריך לזה ביטול דקדושה באמת, היינו שיבטל עצמו לגמרי ויזכור בהשם יתברך, ויבטל את עצמו לגבי אור האין סוף יתברך. וזהו בחינת 'שבת', שצריך האדם לזכור תמיד ולהמשיך על עצמו קדושת שבת גם בימי החול, היינו שבתוך כל הבלבולים יעמוד וינוח בבחינת שבת, ועי"ז יינצל מכל המחשבות רעות" (אוצר היראה, מחשבות והרהורים ז. ע"פ ליקוטי שבת ו, ח).

במאמרים הקודמים ביארנו שקדושת ימי הפורים מסוגלת ביותר לחולל את נס ה'התהפכות' - 'ונהפוך הוא' - להפוך את הירידות לעליות והעוונות לזכויות. כשבמאמר האחרון נתבאר שהדרך לזכות לזה, הוא בכח הצדיקים האמיתיים.

עתה במאמר זה, נבאר כיצד יכול האדם לזכות לזה, שאכן יתהפכו ירידותיו לעליות ועוונותיו לזכויות בכח וזכות הצדיקים האמיתיים.

ובכן, הדרך היא כמובן: לבטל את עצמו אל הצדיקים האמיתיים, לסלק כל חכמתו ולשמוע לדבריהם ולילך בדרכיהם.

וכלשונו של מוהרנ"ת:

"כל זמן שהאדם חי על פני האדמה, יש לו כח לתקן הכל בכח הצדיקי אמת שיכולים להפוך כל הירידות לעליות וכל העוונות לזכויות, כי עושין על ידי זה דייקא כלים נפלאים לקבל האור אין סוף כראוי. רק העיקר שישמע לדבריהם וילך בדרכיהם מעתה על כל פנים, ויסלק חכמתו כאילו אין לו שום שכל, רק יבטל דעתו לגמרי נגדם" (ליקוטי הלכות, תפילת המנחה ז, לב).

וכשאכן נקיים את עצותיו הק' של רבינו בתמימות ופשיטות, בביטול גמור, בוודאי יתהפכו כל עוונותינו לזכויות וירידותינו לעליות. וכדברי רבי יצחק ברייטער הי"ד ב'שיר ידידות': "בטוחות עצותיו האמיתיות, להוציא נפשות משאול תחתיות, להפוך ירידתן לעליות, והעוונות לזכויות".

השבוע ניתן דוגמא אחת ויסודית, כיצד זוהי - מי שאכן מתבטל לדברי רבינו ומקיים את עצתו בתמימות ופשיטות - שיתהפכו עוונותיו לזכויות.

כולנו מכירים את אחת מעצותיו העיקריות של רבינו הקדוש, הידועה בשם "אזמרה". הלא היא תורה רפ"ב בליקוטי מוהר"ן, שם מודרך אותנו רבינו לדון את עצמנו לכך זכות ולחפש ולמצוא בעצמנו נקודות טובות ולהחיות ולשמח את עצמנו בהם.

דרך אגב:

עצה זו של 'אזמרה' קשורה בחד קטירא עם קדושת ימי הפורים, וכלליות כל הארבע פרשיות [שקלים, זכור, פרה, החודש] - שמתחילות ביום ראשון הבעל"ט - שכן, בימים אלו נמשך על האדם כח רוחני שיוכל למצוא בעצמו נקודות טובות ולהחיות את עצמו בהם. וכפי שמבאר מוהרנ"ת בהלכה הראשונה בליקוטי הלכות [השכמת הבוקר הלכה א].

והנה, בפשטות נראה לנו שהתועלת שנקבל מקיום עצה זו, היא [רק] שנהיה שמחים וטובי לב ונוכל לשוב בתשובה. אבל האמת, שלא זו בלבד, אלא עי"ז קיום עצה זו בתמימות ופשיטות, נזכה שיתהפכו עוונותינו לזכויות ממש!

וכפי שמפורש בדברי רבינו בתורה מ"ח בליקוטי מוהר"ן תניינא, וכך איתא שם:

"וראי לילך עם מה שנאמר במאמר 'אזמרה לאלקי בעודי' (בליקוטי הראשון בסיומן רפ"ב), דהיינו לבקש ולחפש למצוא בעצמו איזה זכות ואיזה נקודה טובה. ובזה המעט טוב שמוצא בעצמו, ישמח ויחזק עצמו, ואל יניח את מקומו, אף אם נפל למה שנפל רח"ל, אף על פי כן יחזק עצמו במעט דמעט טוב שמוצא בעצמו עדיין, עד אשר יזכה לשוב על ידי זה להשם יתברך, וכל הזדונות יהיו נעשין זכויות! (עיין יומא פו ע"ב) (ליקוטי מוהר"ן תניינא, מח).

ואכן, ב'ביאור הליקוטים' מעמיק ראבר"ג לבאר כיצד עי"ז קיום עצה זו מתהפכים העוונות לזכויות. [ובפשיטות י"ל שהתשובה שזוכים עי"ז 'אזמרה' היא הרי תשובה מאהבה ושמחה, ולכן נהפכים העוונות לזכויות. אמנם, גם מתוך קשרי התורה בעצמה מובן כיצד מתהפכים על ידי העוונות לזכויות]. וז"ל ראבר"ג:

"נעשין ניגונים וכו', שמלקט הרוח טובה מן הרוח נכאה וכו'. נמצא שנתהפך על ידי זה העוונות לזכות, כי אם לא היה הרוח נכאה מהעוונות, לא היה נבנה הניגון מהרוח טובה לבד, כי בנין הניגון הוא דייקא על ידי הבירור כידוע. ועל כן עיקר שלימות הניגונים, נעשה דייקא על ידי הצדיק האמת, המופלג בתכלית המעלה, שביכלתו למצוא את הטוב אפילו בתכלית הירידה, בהפושע שבפושעים. וזה בעצמו בחינה גבוה כל כך, שעל ידי זה כל הנקודות טובות שבכל אחד מישראל תאבין להיכלל בו, שיהיה נתהוה על ידי זה דייקא תפילתו בתכלית השלימות. [ויש לרמז, שעל כן מובא בספרי אמת ששלימות התפילה הוא כשנצטרפים גם הפושעי ישראל, שזה בחינת חלבנה שבקטורת]" (ביאור הליקוטים, סימן רפב).

בהמשך הוא מוסיף: "שייך לעיל - לענין הניגון שנעשה דייקא על ידי התגברות הרע, כמו שמוזב בהלכות השכמת הבוקר, 'כל תפילה שאין בה מתפילת פושעי ישראל אינה תפילה', כמו שאי אפשר לקטורת בלתי חלבנה. כי יהוד סמנים חוץ חלבנה, הם בעצמם העשרה מיני זמרה, שהם נעשין על ידי בירור הטוב שבפושעי ישראל, שהם בבחינת חלבנה" (שם).

הרי לנו דוגמא אחת, כיצד עי"ז קיום עצת רבינו בתמימות ופשיטות, מתהפכים העוונות לזכויות.

והזמן גרמא להתחדש בקיום עצה זו של 'אזמרה' בכל עוז ותעצומות, ולא להתרשל מלקיימה. ואנו צריכים להשתמש עם 'ראת העונש', לכוף את עצמנו לקיים עצה זו בתמימות ובפשיטות. אשר זהו סוד ה'יראה' הנמשכת בפורים; יראה המביאה לידי שמחה.

וכלשון מוהרנ"ת: "כי זה העיקר שלא יפול על ידי יראת העונש, רק מפחד העונש יתחזק לקיים דברי הצדיקים אמתיים שמזיהרין את הגרוע שבגרועיים להיות בשמחה בהנקודות טובות שמוצא בעצמו עדיין, כמבואר על פסוק 'אזמרה' (בסיומן רפ"ב). וזה בחינת תוקף השמחה של פורים שנמשך משכל עליון ונורא שמתגלה בפורים, משמש באה יראה נפלאה שעל ידי זה בא שמחה גדולה" (ליקוטי הלכות, בכור בהמה טהורה ד, כ).

פנינים מאירים וחידושים מזהירים מליקוטים מספרי גדולי הצדיקים ז"ע מתוך רשימותיו של הגר"ם שכטמער שליט"א אשר ציין ורשם לפניו לזיכרון.

לקט ספרי"ם

מהיכל אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש

יעשה טוב ולא יחסא, ר"ל שלא יהיה בטוב ההוא שום פניה וחטא זה אי אפשר, וביאר, כי כשיעשה טוב בלי שום דבר רע, מתגרה בו יצר הרע, מה שאין כן כשרואה היצר הרע שיש בו תערוכות חלק היצר הרע מניחו והולך לו ואז גומר הדבר ויעשה לשמה אחר כך, וזהו שאמר (עבודה זרה ע, א) גנבי ישראל וכו', כי צריך לגנוב דעת היצר הרע בכל דבר מצוה. וזהו שאמר חשבתי דרכי כו' רצה לומר בכל דבר מצוה או קדושה, בתחילה חשבתי דרכי להנאתי הגשמיי, ואחר כך ואשיבה רגלי אל עדותיך, רצה לומר רגלי ההרגל שהורגל שלא לשמה, אז עשיתי לשמה.

עניין ההנהגה בכוונות ויחודים

בעניין התפילה בכוונות ויחודים שצריך להתקשר עצמו בהם, אין עיקר כוונת השמות הנזכר בכוונת האר"י על חשבונות כפשוטו, רק לדבק ולקשר עצמו שם.

בעל שם טוב עמוד התפילה פב ובמקור מים חיים נו-118

לגנוב דעת היצר הרע שלא יפריע לעבודת השי"ת

חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך (תהילים קט, טו). שמעתי ממורי העניין כי אין צדיק אשר

המטלטל חפצים ברשות אחרת

היוצא מרשות לרשות וחפצים מונחים עליו

חפצים הטעונים על גופו של אדם חשובים כמונחים ברשות שהאדם נמצא בו, ואם יצא מרשות לרשות בעודו טעון חייב על הוצאת החפצים מרשות לרשות. וכשם שבכל הוצאה אינו חייב מן התורה עד שיעשה עקירה והנחה, אף בזה אינו חייב מן התורה אלא אם כן עמד בגופו ברשות אחד ויצא ונעמד בגופו ברשות השני (שבת ג: משנ"ב ס' שמז סק"ב).

הוציא רוב גופו בחוץ עם חפציו

היוצא מרשות היחיד לרשות הרבים טעון בחפצים, ונעמד כשמיעוטו עדיין ברשות היחיד ורוב גופו ברשות הרבים - אם החפץ כולו יצא לחוץ ומונח על חלק הגוף שיצא ברשות הרבים, הרי זה הוצאה גמורה כעוקר ברשות היחיד ומניח ברשות הרבים, ואין צריך שיצא גוף האדם לחוץ (חזו"א ס' טב סק"ח).

מושיט ידו לרשות אחר

חפץ המונח ביד אדם הפשוטה לרשות אחרת, כגון שהאדם עומד ברשות היחיד וידו פשוטה עם חפץ לרשות הרבים, וכן להיפך - נחלקו הראשונים אם החפץ שבידו נחשב כמונח ברשות שנמצא בו, או שהיד נחשב כמקום פטור:

א. דעת התוס' (שבת ג: ד"ה מ"ט ועירובין כ:) דהיד נחשב כמקום פטור, לפי שהיד עצמו אינו מקום מסוים והוא אגוד לגופו העומד ברשות אחר, ורק כשהיד נמצא עם גופו באותו רשות מתבטל היד להגוף, אבל כשנמצא ברשות אחר אינו מתבטל אליו. ב. דעת רש"י (שם ד"ה ואינו קב. ולמ"ד שמיא אגד) דאף שאין היד כמקום פטור, מ"מ כשהיד נפשטת לרשות אחר אין זה כדבר קבוע, והחפץ שהונח ביד לא חשוב כהונח על מקום קבוע של ד', ורק כשהיד הוא באותו רשות של הגוף חשוב כמונח בקביעות. ג. דעת הרשב"א (שם וצב. למ"ד לאו שמיא אגד) והרמב"ם (פ"ג ה"ו) דהיד נחשב כמו הרשות שהוא נמצא שם והחפץ שעליו חשוב כהונח אם הוא למטה מג'.

לכן: העומד ברשות היחיד ופשט ידו לרשות הרבים וקיבל שם חפץ, ואחר כך הכניס היד לרשות היחיד, עשה הנחה ולא עקירה. והטעם, דכיון שגופו עומד ברשות היחיד, הרי ברגע שהגיע ידו לרשות היחיד, אף שלא הניחו על הקרקע, חשוב כהניח ברשות היחיד. ואילו במה שהכניס ידו מרשות הרבים אינו חשוב כעוקר מרשות הרבים, ששם לא היה היד עם הגוף באותו רשות (ס' שמז ס' וט"ו שעה"צ שם סק"ד). וגם לדעת הרשב"א הנ"ל, כיון שלא עקר החפץ ממקום אחר רק הוציא החפץ עם היד, והיד נשתנה מאליו מרשות לרשות, אין על פשיטת היד לבד שם עקירה (עי' שו"ע ס' שמז ס' וט"ו וחו"א שם).

הנוטל חפצים בידו מרשות היחיד ומושיט ידו לרשות הרבים ושוהה שם - לדעת תוס' ורש"י הנ"ל כל זמן שלא הניח החפץ על גבי קרקע אינו חשוב כמניח. ולדעת הרשב"א אם משלש היד למטה מג' טפחים סמוך לארץ חייב מדין לבדו שהרי הוא כנח על גבי קרקע (ע"פ שמח ושו"ע"ר שם, ז). ומ"מ אם לאחר ששהה היד ברשות אחרת הניח החפץ ע"ג הקרקע, לא חשוב כהניח בינתיים במקום פטור, וחייב גם לדעת התוס', דמצב שהייה ביד אינו חשוב כעקירה והנחה מחמת עצמו רק ע"י תנועת הגוף או ע"י נטילה ונתינה למקום אחר, וכיון שלאחר שהוציא לרשות אחרת לא היה הנחת הגוף ולא הנחת החפץ אינו חשוב כהנחה (רא"ש שבת פ"א ס' ב ועירובין פ"ו ס"ו).

מעביר חפץ בידו למעלה מ' טפחים ברה"ר

ידוע הכלל דרשות הרבים אינה תופסת רק עד גובה ' טפחים, ולמעלה מ' הוא מקום פטור. והנה, המעביר חפץ בידו ברשות הרבים ד' אמות ולא הניחו על גבי קרקע, רק העבירו בידו למעלה מ' טפחים - מצינו דעות בראשונים אם נחשב כמקום פטור (תוס' עירובין כ:), או דכיון שהיד אגוד לגופו העומד למטה מ' טפחים בארץ חשוב עקירת והנחת גופו גם לעקירה והנחה שבידו (תוס' עירובין לג).

במשנה ברורה (ס' שם סק"ב) כתב "דמעביר ד' אמות ברשות הרבים אפילו אם הגביהו למעלה מעשרה טפחים כיון שלבסוף הניחו על הארץ חייב", ומשמע מלשונו דאם לא הניחו בארץ אינו חייב, והרי זה כמקום פטור [ובעודו בידו יכול לחזור למקומו ולהניחו במקום שנטל]. אמנם בסימן שמ"ז (סק"ה) כתב שאם הניח חבירו חפץ על ידו למעלה מ' יש מחלוקת בראשונים אם נחשב כהניח ברשות הרבים או במקום פטור.

ובשולחן ערוך הרב (ס' שמז ס"ב ויא ובקו"א שם) כתב להיפך, דמעביר ד' אמות ברשות הרבים לכולי עלמא חייב אפילו לא הניחו ע"ג קרקע לבסוף, כיון שנקר והונח מחמת גופו העומד למטה בארץ. אבל אם הונח על ידו חפץ ממקום אחר, שלא נעקר גופו כלל רק הושיט ידו ונח חפץ על ידו ממקום אחר, בזה נחלקו הראשונים - "לא דחשוב כמקום פטור, [מכיון שלא היה עקירת הגוף רק באופן של הושהה שנטל ממקום אחר דנים היד כמקום לעצמו, וכן כשאחר מניח עליו מכיון שאי אפשר לחייב רק משום דידו של אדם חשובה כד' על ד' הרי זה כמחייב מחמת עצמו (ועי' רא"ש פ"א ס' א)], ו"א דגם בזה חשוב ידו כרשות הרבים.

כשנועות הקרובים נכתוב אי"ה על כללי מלאכות האסורות כשבת, עם דוגמאות ממלאכת הוצאה, הדוגמאות המוכאות הם להבנת העניין, ולא למעשה שיכול להשתנות בהרכבה פריטים

כתבנו בשבוע שעבר על 'מלאכה הצריכה לגופה' דלכל מלאכה היה את הייעוד שעבורה נעשתה במלאכת המשכן, ואילו מי שעושה אותה עבור מטרה אחרת, אע"פ שעושה את אותה מלאכה אינו חייב מדאורייתא לרוב הפוסקים, וכ"פ בשו"ע. (ובמקום שיש צד איסור תורה, שאני, ואסור).

הוצאה שאין צריך לגופה

מלאכת 'הוצאה' נעשית כדי להביא חפץ למקום מסוים כדי להשתמש בו, וע"כ אם מכניס מאכל מרה"ר לרה"י כדי לאכול, וכן כל חפץ אחר כדי להשתמש בו במקום שהובא לשם, הוי 'מלאכה הצריכה

המושיט חפץ בידו מרה"י לרה"ר למעלה מ' פטור, דממה נפשך: אם היד חשובה כרשות לעצמו הרי זה מקום פטור, ואם שדינן בתר גופו הרי עומד ברשות היחיד (שו"ע"ר שם).

ולפי זה כתב בשלחן ערוך הרב (שם פ"ו) שיש עצה להעביר חפצים מרשות היחיד לרשות היחיד דרך כרמלית על ידי כמה אנשים, באופן זה: העומד ברשות היחיד יושיט ידו עם החפץ לחוץ ויניח בו באיזה מקום למעלה מ' שהוא מקום פטור, והעומדים בחוץ ימסור אחד לחבירו למעלה מ' בפחות פחות מד' אמות, וכשיגיעו סמוך לרשות היחיד השני, יעמוד זה שבפנים ויושיט ידו לחוץ למעלה מ' והעומד בחוץ יניחו על ידו שהוא מקום פטור. ונמצא שהעבירו החפץ מרשות היחיד לרשות היחיד דרך מקום פטור למעלה מ'. ודוקא אם שתי הרשויות הם של אדם אחד שאין צריך עירוב, אבל אם הם של שני בני אדם אסור להעביר החפץ, דלבסוף יניח ברשות אחר [אבל ברה"ר ממש לא הקיל לעשות כן ד"א דהעומדים בחוץ למעלה מ' דינם כעומדים ברה"ר].

עומד ברשות זה ומטלטל בידו ברשות אחר

מותר לעמוד ברשות היחיד ולפשוט הידים ברשות הרבים כדי לטלטל בחפצים המונחים שם, בעקירה והנחה בפחות מד' אמות. כמו כן, מותר לעמוד ברשות הרבים ולהכניס היד ברשות היחיד ליטול משם המפתח ולתחבו בידו דלת מבפנים לפתחו. ודוקא דברים שאין צריך לו ברשות שעומד בו, אבל דברים שצריך לו ברשותו אסרו חז"ל לטלטל שמה יביאם אליו (ס' שם ס"א).

גופו ברשות זה וראשו ברשות אחר

ההולך ברשות הרבים ונתלש רוקו בפיו עד שהתהפך ועומד לצאת, וכן ליחה שהצטבר בפיו ומוכן לזרוק, או שיורי אוכל שבפיו שמרגיש שאינו יכול לסבלם - אין לו להמשיך לילך ד' אמות או להיכנס לרשות היחיד עד שירוק, דברגע שהרוק נתלש בפיו חשוב כעקירה, ואף שראשו ופיו למעלה מ' טפחים כיון שהוא חלק מהגוף העומד על הארץ חשוב כעוקר מרשות הרבים (ס' שם ס"ג ושו"ע"ר שם בקו"א - ועי' בב"ה"ל דבכרמלית גמור יש להקל דלא חשוב עקירה).

העומד ברשות הרבים ומכניס ראשו ברשות היחיד ושוהה שם - אינו כמעביר המשקה מרשות הרבים לרשות היחיד, דדין הראש כדין יד הנפשט לרשות אחר דנחשב כמקום פטור או כרשות שנמצא בו, ואף שהמים נבלעים אחר כך במעיים כבר נעשה הנחה בפיו קודם שנבלע. ומ"מ אם הוא רשות הרבים דאורייתא גזרו חז"ל שלא ישתה אלא אם כן הכניס ראשו ורובו ברשות היחיד, לפי שיש לחוש שבשעת השתיה ימשוך המשקה אליו לרשות הרבים, אבל בכרמלית מותר (ס' שם ושו"ע"ר ד"א).

אבל אסור להוציא הראש מהחלון ולרוק בפיו ברשות הרבים, שאפשר שהעקירה נחשבת מעת שנתלש מהגוף הנמצא ברשות היחיד, ונמצא שעוקר מרשות היחיד לרשות הרבים, ורק אם מוציא ראשו ורובו מותר (שם - ובכרמלית המשנ"ב סק"א מבאי מהגר"א להקל, ובשו"ע ושו"ע"ר החמירו).

"כאילו כל מלאכתך עשויה"

שמעתי סיפור נפלא מאדם זקן, ת"ח ונאמן, שבימי נעוריו היה אביו מבוגר עיר מסוימת בארץ ישראל, הוא בנה את עשרים הבתים הראשונים בעיר הזאת, בעוד שהחברה הגדולה 'סולל בונה' בנתה שם באותו זמן עשרים וחמישה בתים בלבד. מקום מגוריו אביו היה אז העיר יפו. ההשקעה הגדולה ביותר בבנין הייתה אז ה'מלט' [בטון, צימנט], כי הוצרכו לקנותו ולהביאו מרחוק לארץ תמורת הון רב. הלה הזמין כמות גדולה של מלט. המלט הגיע ביום ששי אחד שבחילת הקיץ, בחביות מגולות.

והנה אחרי הצהרים של אותו יום ששי - כשכל המלט היה כבר מונח בשטח של הבניה והפועלים כבר חזרו לעיר מגוריו יפו - התקדו השמים בעבים, ובכל רגע היה עלול לירד גשם זלעפות. הפועלים הפועים אצלו בבהלה והזהירוהו אודות כמות המלט הגדולה הנמצאת בחביות מגולות במקום הבניה, ואם ירד עליהם המטר יתקלקל לגמרי וההפסד בממון יהיה בל יסוער, ואין לו ברירה אחרת למען הצלת ממונו אלא שהם יסעו לשם עם גולות טעונות קרשים, לכסות את החביות היטב. אולם כפי הזמן שנתר להם עד שבת, בודאי לא יימלטו מחילול שבת ח"ו.

הוא היה איש ירא אלקים, וענה להם נחרצות: "אני אינני מוכר את השבת תמורת כל הון שבעולם! וכן אני מזהיר, ששום יהודי לא יחלל את השבת עבורי, גם לא בכדי להציל את כל רכושי שעלול לרדת לטמיון."

ואכן, בליל שבת ירדו גשמים עזים בארץ, כך שהדבר היה ברור שכל הרכוש הגדול נאבד ונפסד. אולם יהודי יקר זה, ערך את שולחן השבת שלו בפנים מאירות, שר את הזמירות כרגיל, למד חומש-רש"י, ועסק באמירת תהילים כהרגלו כאילו לא קרה ולא יקרה שום דבר, כפי שאכן הורו חז"ל, שבשבת על האדם להרגיש כאילו "כל מלאכתך עשויה".

רק בצאת השבת, ירד לה שבדיל על היין, החל לבו נוקפו על ההפסד הגדול באבוד הכמות הגדולה של מלט שעלתה לו בדמים ויגיעה רבה ועכשיו ירד הכל לטמיון. וכי נטל עגלה לנסוע למקום הבניה. אולם, כשהגיע לשם הופתע ונדהם ממראה עיניו; כל חביות המלט שלו היו מכוסות היטב בקרשים ופחים ואבנים כראוי וכיאות, ולא נגרע מהם דבר!

הוא לא האמין למראה עיניו, ורצה לממש את הנס בידי. הוא תחב ידו לתוך המלט והנה הוא יבש וטוב לשימוש. הוא חשב בדעתו: מי יודע אולי נשלחו מלאכי עליון לשמור על השקעתו הגדולה, ולכסות את חביות המלט השייכות לו שלא ייגזקו בנפטר...

לאחר מכן נודע הדבר:

אנשי חברת 'סולל בונה' שלחו אנשים לכסות את חביות המלט 'שלהם', אך בחשכת הלילה הגיעו הפועלים לשטח הבניה השייך 'לו' וכיסו את החביות שהיו שייכות לו, במקום לכסות את החביות של סולל בונה... וכן ניצל רכושו, ושומר מצוה לא ידע דבר רע [על דרך הכתוב באיוב (כ"ז) "יכן [רשע] וצדיק ילבש"].

רבי יואל חנא מלאדיזין

רבי יואל חנא מלאדיזין היה מתלמידי רביז"ל, ומזכור בכוכבי אור (אנשי מוהר"ן אות ל) בין אנשי המשא ומתן של רביז"ל.

רבי יודל ממעדוועדיווקע

הרה"צ ר' יודל ממעדוועדיווקע היה מגדולי תלמידי רביז"ל, מהאריות שבחבורה, ונזכר בשמות הצדיקים בין תלמידי רביז"ל. וכתב מוהר"ן ז"ל עליו ועל הר"ר שמואל אייזיק: "האנשים הנ"ל היו יקרים בעיני מאד מגדולי מקורביו" (חיי"מ סי' רס"ג). וכן כתב עליהם מוהר"ן ת"ת אנשים חשובים זקנים שישבו אצלו אז שהיו מתפללים מתוך סידור האר"י ז"ל (חיי"מ סי' ב'), וכן כתוב עליו "לאחד מחשוביו" (שיחות הר"ן סי' קע"ב) "חסיד אחד שהיה חשוב קצת" (שיחות הר"ן סי' רצ"ב). היה למדן גדול ובעל מקובל זקן בשעה שנתקרב לרביז"ל (חיי"מ סי' תר"א). ומבואר (בחי"מ כת"י סי' ש"ב) שרביז"ל החשיב אותו כמו אחד מתלמידי המגיד ז"ע.

חכם הרוזם

רבי יודל דר בעיר דאשיב, והיה מקורב להרה"ק רבי פנחס מקאריץ ז"ע (חיי"מ סי' ת"ה), וכבר לפני שנתקרב לרבינו ז"ל היה למדן גדול, ובעל מקובל (חיי"מ סי' תרי"א). וכן מבואר בשיחות הר"ן (סי' רצ"ב) שהייתה לו ידיעה בכתבי האר"י ז"ל עוד קודם שנתקרב לרבינו ז"ל.

את קבלת האר"י ז"ל למד עם חותנו הצדיק הקדוש ר' לייב מסטרעסטיניץ (כוכבי אור אנשי מוהר"ן אות ט"ו).

חותנו הקדוש רבי לייב

על גדולת חותנו, רבי לייב מסטרעסטיניץ, מסופר בחיי מוהר"ן:

"בשעה שנסע הר' לייב על הים הושיטה חיה אחת את ראשה מהמים והלכה כנגד הספינה, ונפלה אימה וחרדה גדולה על האנשים מהספינה שלא תהפוך את הספינה, ולבש הר' לייב הנ"ל את הטלית ותפלין והלך כנגדה, ונכנסה [החיה] להים.

לאחר הסתלקותו [שם בהספינה] הגיחו אותו על דף על המים וצפה הדף אל הנמל, ועמד עליו עמודא דנורא, ויצאו כל אנשי העיר וקיבלו אותו. ובאותה העיר מכמה שנים מקודם היה 'חכם', ועשה צוה שלא יניחו אצלו שום בר נש, וכשיבוא חכם מארץ פולניא ויעמיד עליו עמודא דנורא אזי יניחו אותו אצלו" (חיי מוהר"ן סי' תרי"א).

וטרם הסתלקותו אמר: "אילו היה כאן אתי חתני רבי יודל, לא היה מניח אותי להסתלק..."

הקב"ה גוזר וצדיק מכתל

רבי לייב היה צדיק מופלג מאד, עד כדי כך שפעם אחת בעת שהייתה גזרה רעה על ישראל, אמר מן הבעל שם טוב ז"ע שכדי להמתיק הדין הוא מוכרח לשתף עמו את רבי לייב. וסיפר הרה"ח ר' לוי יצחק בענדל ז"ל שראה מכתב ממרן הבעל שם טוב אליו.

אשרי יושבי ביתך

ומסופר שפעם אחת ביקר הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל ז"ע אצל רבי לייב וראה ששורת בביתו עניות עצומה, והפמוטים [לייכטער] שלו עשויים מחרס. שאלו הרה"ק מטשערנאביל על זה, ושאלו בחזרה: נו, ואיך אצלך בבית? ענה לו ר' מרדכי: אצלי יש לייכטער עשויות מכסף. אמר לו רבי לייב: אצלך יש לייכטער של כסף ולכן הנך עצמך נע ונד בדרכים (כידוע שהיה נוסע הרבה בדרכים), אולם אצלי יש לייכטער של חרס, ועל כן יושב אני בביתי וכו'... (שישי"ח ח"ג אות תרי"ח).

מובא בספר שם משמואל להרה"ק מסוכטשוב זלה"ה (ויקהל תרע"ו), על מה שמפרש רש"י (שמות לא-טו): "שבת שבתון" - "מנוחת מרגוע ולא מנוחת עראי", שאלה בשם אביו הגאה"ק בעל האבני נזר זלה"ה: הרי סוכה העשויה לשבעה ימים היא דירת עראי, ואיך תיקרא שבתה ליום אחד 'מנוחת מרגוע' ולא מנוחת 'עראי'?

והשיב, דההסבר הוא שכשגמיע שבת נאסרה המלאכה מעתה ועד עולם, אלא שבמוצאי שבת ההבדלה היא המתירה, עכ"ל. היינו שצריכים להיכנס לשבת למנוחת 'עולם שכולו שבת', כאילו כל מלאכתו עשויה ולא יצטרך עוד לעשות לעולם שום מלאכה, וכל הדאגות וההפרעות נתבטלו כליל. וזהו מנוחת מרגוע, מנוחת שלום ושלוה והשקט ובטח.

ולכן, בעצם יום השבת, על האדם להתפנות מכל דבר המטרדי, כחירות עולם! כמובא במדרש עשרת הדברות: "יום השביעי במד ברבו הקב"ה וקדשו לשמו, וחמדת ימים קראו, ברכו והנחילו לעם ישראל שלא יהיה צער במחנותם, כי לשמחה גדולה נתנו להם", עכ"ל. ועוד אמרו במכילתא על הכתוב בפרשתנו: "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך - וכי אפשר לו לאדם לעשות כל מלאכתו בששה ימים? אלא שבות כאילו כל מלאכתך עשויה וכו' ואומר (ישעיה נח"ג): אם תשיב משבת רגליך וגו' אז תתענג על ה'".

כמוכא במדרש עשרת הדברות: "יום השביעי במד ברבו הקב"ה וקדשו לשמו, וחמדת ימים קראו, ברכו והנחילו לעם ישראל שלא יהיה צער במחנותם, כי לשמחה גדולה נתנו להם", עכ"ל. ועוד אמרו במכילתא על הכתוב בפרשתנו: "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך - וכי אפשר לו לאדם לעשות כל מלאכתו בששה ימים? אלא שבות כאילו כל מלאכתך עשויה וכו' ואומר (ישעיה נח"ג): אם תשיב משבת רגליך וגו' אז תתענג על ה'".

כמוכא במדרש עשרת הדברות: "יום השביעי במד ברבו הקב"ה וקדשו לשמו, וחמדת ימים קראו, ברכו והנחילו לעם ישראל שלא יהיה צער במחנותם, כי לשמחה גדולה נתנו להם", עכ"ל. ועוד אמרו במכילתא על הכתוב בפרשתנו: "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך - וכי אפשר לו לאדם לעשות כל מלאכתו בששה ימים? אלא שבות כאילו כל מלאכתך עשויה וכו' ואומר (ישעיה נח"ג): אם תשיב משבת רגליך וגו' אז תתענג על ה'".

כמוכא במדרש עשרת הדברות: "יום השביעי במד ברבו הקב"ה וקדשו לשמו, וחמדת ימים קראו, ברכו והנחילו לעם ישראל שלא יהיה צער במחנותם, כי לשמחה גדולה נתנו להם", עכ"ל. ועוד אמרו במכילתא על הכתוב בפרשתנו: "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך - וכי אפשר לו לאדם לעשות כל מלאכתו בששה ימים? אלא שבות כאילו כל מלאכתך עשויה וכו' ואומר (ישעיה נח"ג): אם תשיב משבת רגליך וגו' אז תתענג על ה'".

כמוכא במדרש עשרת הדברות: "יום השביעי במד ברבו הקב"ה וקדשו לשמו, וחמדת ימים קראו, ברכו והנחילו לעם ישראל שלא יהיה צער במחנותם, כי לשמחה גדולה נתנו להם", עכ"ל. ועוד אמרו במכילתא על הכתוב בפרשתנו: "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך - וכי אפשר לו לאדם לעשות כל מלאכתו בששה ימים? אלא שבות כאילו כל מלאכתך עשויה וכו' ואומר (ישעיה נח"ג): אם תשיב משבת רגליך וגו' אז תתענג על ה'".

ברכת מוהל טוב

לדחה צ"ר יעקב מאיר שכטער שליט"א

לגל איווסי הגנה

ולנבדו הרה"ח יוסף בלוטשטוק שליט"א

לגל איווסי בתו חיה בשערים

עב נהבדה חב"ד

מן הרה"ח ר' צבי איזרל שליט"א

ה'ד' ש"ת לפנת מת נאמן בישראל ברוך וצדיק ויע"א

קהילת חסידי ברסלב

"יש רביה"ק מוהר"ן מברסלב ויע"א

בנשיאות הגדו"ר יעקב מאיר שכטער שליט"א

שישי"ח קהילת הנהרה החדשים

הזמנה של מצוה

מתוך שבת הוהדאה להשי"ת שהחיינו והגענו ל"סיום הספד"ק ליקוטי מוהר"ן" מחזור העשירי ושלוש חלקים ע"ס "עמוד הרוש" והתנחלת מחזור העשירי ארבע כנא בזה להזמין את אברכי ובחורי קהילתנו חן העיר למעמד הסיום שתתקיים א"ה במוצאי שוב"ק פרשת יתרו

בירות שמש	בירות
באולם עש"י ביהמ"ס אנשי מוהר"ן	בבית מדרשינו "תפארת הנחל"
8:00 טלית יום לטעוה לבשרה של תורה.	8:00 טלית יום לטעוה לבשרה של תורה.
8:30 סיום הספד הקדוש ע"י	8:30 סיום הספד הקדוש ע"י
הרה"צ ר' משה קרמר שליט"א.	הרה"ח ר' שמעון טייכנר שליט"א.
9:00 זמירות סילוח מלכה	9:00 זמירות סילוח מלכה
9:30 התנחלת הספד הקדוש ע"י	9:30 התנחלת הספד הקדוש ע"י
הרה"ח ר' אברהם איזרבלום שליט"א.	הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א.
10:00 יקודים וזמירות על נוהל וביתנו.	10:00 יקודים וזמירות על נוהל וביתנו.
10:15 ברכת המזון.	10:15 ברכת המזון.

וזכר וכו' ויהי"ק ויע"א חך לפענו תמיד וזע בענין לעולם לתולדות מטובו האצוני והצניו לו והרענו עד תולדות עולם וארח בדיקים באר נונה הילך ואר עד נכון היום בסבא"ט צ"ב כב"א.

הנהלה